

MAGYAR VETŐMAGKERESKEDŐK SZÖVETSÉGE, GABONATERMESZTŐK ORSZÁGOS
SZÖVETSÉGE, MAGYAR GABONA ÉS TAKARMÁNY SZÖVETSÉG
KÖZÖS ÁLLÁSFOGLALÁS

**„A JÓ TERMÉS BIOLÓGIAI ALAPJA A FÉMZÁROLT
VETŐMAG”**

Az utóbbi évek jellemző és visszatérő problémája a Magyarországon megtermelt kalászos gabona, különösen a **búza minősége**. Ez a kérdés előtérbe került az ország Európai Unió csatlakozásával, hiszen minden mértékadó vélemény szerint csak jó minőségű, homogén áruval lehetünk versenyképesek.

A búza minőségét a környezeti feltételek, a fajta és nem utolsósorban az alkalmazott agrotechnika egyaránt befolyásolja.

Az agrotechnikai elemek egyik meghatározó tényezője az **okszerű vetőmag használat**.

Mit jelent ez az utántermeszthető kalászos gabonák esetében? A termelő területének egy részére saját fogásból származó, maga által letisztított, jó esetben csávázott és csírázóképesre vizsgált magot vet el. Területének többi részére államilag ellenőrzött, **fémzárolt vetőmagot** vásárol. Így a beszerzéssel nem csak frissíti (felújítja) szaporító anyagait, hanem évről évre új fajták termelésbe vonására is lehetősége nyílik. Az elvetésre került teljes mennyiségből a fémzárolt vetőmag részesedését nevezzük **felújítási aránynak**. Ennek szakmailag elfogadott minimális mértéke 40-50 % körüli, mely hosszú időn keresztül valósult meg a gyakorlatban.

Régi és gyakran idézett megállapítás, hogy a jó termés biológiai alapja az államilag ellenőrzött, fémzárolt vetőmag. Ennek ellenére az elmúlt évek sajnálatos jelensége, hogy a termelők nem újítják fel megfelelő arányban vetőmagjaikat. Mivel az Európai Unióba történő belépéskor megszűnt a 40 %-os vetőmag felújításhoz kötött támogatási előírás, a fémzárolt vetőmagvásárlás és használat a 2004. évi vetéseknél mindössze 30 % volt, majd 2005-ben negatív csúcsot elérve az **őszi búza esetében 25 %-ra csökkent**. Történt ez annak ellenére, hogy a fémzárolt vetőmag ára az utóbbi három évben folyamatosan; mintegy 20 %-kal csökkent – miközben a támogatások növekedtek.

Kétségtelen, hogy a nemesítők a vetőmag használati jogdíjából, az előállítók az árugabonához viszonyított többlet jövedelemből, a forgalmazók pedig a vetőmag kereskedelméből kívánnak megélni, miközben magas genetikai értékű, kiváló minőségű szaporító anyaggal látják el az árutermelőket. Ez azonban kiszámítható vetőmag felújítást feltételez. Ha nincs vevő, a fajta- és vetőmag előállítás folyamatosan sorvad és elérheti azt a kritikus mértéket, ahol a rendszert az **összeomlás veszélye** fenyegeti. Az utóbbi évek kedvezőtlen tapasztalatai alapján ezt a pontot megközelítettük, sokan felhagytak a vetőmag előállítással, a szaporító területek 60 %-ra estek vissza.

A téma csak felületes megközelítésben tűnhet a vetőmaggal foglalkozók (nemesítők, vetőmagtermelők, valamint kereskedők) gondjának, a probléma ennél jóval messzebbre mutat. A vetőmag előállítási és forgalmazási rendszer esetleges összeomlása komoly következményekkel bírhat.

A romló vetőmag felújítás részben a megtermelt áru minőségére is negatív hatással lehet, másrészt nem felel meg a **nyomon követhetőség** szigorú előírásainak sem, így a csökkenő fémzárolt vetőmaghasználat akár rövid távon is ronthatja az árubúza piaci helyzetét.

Mivel a termelők és a felvásárlók egyaránt **érdekeltek** az áru búza stabil és megbízható minőségében, a Magyar Vetőmagkereskedők Szövetsége megbeszélést kezdeményezett a termelőket képviselő Gabonatermesztők Országos Szövetségével és a felvásárlókat képviselő Magyar Gabona és Takarmányszövetséggel. A megbeszélések eredményeként az alábbi **közös állásfoglalást** alakították ki:

- A téma kiemelt jelentőségű, nem egyszerűsíthető le a vetőmag szakma problémájaként. A kialakult helyzet a magyar kalászos gabona-, kiemelten a búzatermesztést veszélyezteti. A jó minőségű, homogén áru egyik fontos záloga a fémzárolt vetőmag használata.
- A nyomon követhetőség és eredet igazolás egyre fontosabb kérdés. Várható, hogy a felvásárlók részéről meghatározott fajták iránti igények jelennek meg a jövőben, és ennek igazolása csak a fémzárolt vetőmag dokumentálásával képzelhető el.
- Javasoljuk, hogy a maximális profit érdekében a termelők a legjobb minőséget tűzzék ki célul, ahhoz pedig elengedhetetlen a fémzárolt vetőmag használata.
- Nem értünk egyet azokkal a szélsőséges, gyakran nagy fórumokon is megjelenő véleményekkel, miszerint a vetőmagot nem használó termelő a saját kárán tanulja meg ennek következményeit. A veszélyekre kötelesség felhívni a figyelmet!
- Támogatjuk a Vetőmag Szövetség és TermékTanács azon törekvését az FVM felé, hogy a támogatás nemzeti része (ami több EU-s országban jól működik), a szakmailag elvárható 35-40 % vetőmag felújításhoz legyen kötve. Ha ez nem érhető el és a támogatási rendszer nem ösztönzi a fémzárolt vetőmag használatot, úgy szakmai alapokon szükséges mellette érvelni.
- Kinyilvánítjuk, hogy rendezvényeinken, a termelőkkel való kapcsolattartásunkban, és minden megnyilatkozásunkban fokozottan irányítjuk rá a figyelmet a fémzárolt vetőmag használat jelentőségére, a felújítási arány növelésére, mely meggyőződésünk szerint a magyar mezőgazdaság érdekét szolgálja.

2006. július 26.

Magyar Vetőmagkereskedők
Szövetsége

Gabonatermesztők Országos
Szövetsége

Magyar Gabona és Takarmányszövetség